

ZAGADNIENIA NA EGZAMIN DLA KLASY 4

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

Umiejętności:

- omówienie elementów świata przedstawionego (czas, miejsce akcji, bohaterowie, wydarzenia);
- omówienie obrazów poetyckich w poezji;
- rozpoznanie fikcji literackiej;
- rozróżnianie i wskazywanie elementów realistycznych i fantastycznych w tekstach;
- wskazywanie cech gatunkowych baśni, legendy, a także komiksu (na przykładzie konkretnych tekstów);
- rozpoznawanie i wskazywanie w tekście: epitetu, porównania, przenośni, wyrazów dźwiękonaśladowczych;
- omówienie tytułu utworu;
- opowiadanie o wydarzeniach fabuły oraz ustalanie kolejności zdarzeń i rozumienie ich wzajemnej zależności;
- wyjaśnienie, kim jest podmiot liryczny, narrator i bohaterowie w czytanych utworach;
- wskazanie w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określanie ich cech;
- określanie tematyki oraz problematyki utworu;
- wskazanie i omówienie wątku głównego oraz wątków pobocznych;
- nazywanie wrażenia, jakie wzbudza czytany tekst;
- określanie doświadczeń bohaterów literackich i porównywanie ich z własnymi;
- wyrażanie własnego sądu o postaciach i zdarzeniach;
- wskazywanie wartości w utworze oraz określanie wartości ważnych dla bohatera;

- wyszukiwanie w tekście informacji wyrażonych wprost i pośrednio;
- odróżnianie zawartych w tekście informacji ważnych od drugorzędnych;
- rozumienie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa, sceniczna) oraz wskazanie różnic między tekstem literackim a jego adaptacją; (np. baśnie, Akademia Pana Kleksa, Charlie i fabryka czekolady);
- wyjaśnienie pojęć: narrator, morał, podmiot liryczny, epitet;

a) teksty obowiązkowe:

Jan Brzechwa, Akademia Pana Kleksa;

Janusz Christa, Kajko i Kokosz. Szkoła latania (komiks);

René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, Mikołajek;

Juliusz Słowacki, W pamiętniku Zofii Bobrówny;

Józef Wybicki, Mazurek Dąbrowskiego;

Wybrane podania i legendy polskie (np. o toruńskich piernikach, o Warsie i Sawie, łódzka legenda o Januszu i Sarze, o Popielu i inne), obowiązkowo o Lechu, Czechu i Rusie; o Piaście Kołodzieju;

Wybrane baśnie polskie i europejskie (np. Świniopas, Królowa śniegu i inne), w tym obowiązkowo: Charles Perrault, Kopciuszek, Aleksander Puszkina, Bajka o rybaku i rybce;

Wybrane wiersze J. Brzechwy oraz z podręcznika: A. Mickiewicz, Przyjaciele; A. Mickiewicz, Pani Twardowska

b) Teksty nieobowiązkowe (2 do wyboru):

Roald Dahl, Charlie i fabryka czekolady

Adam Bahdaj, Kapelusz za 100 tysięcy

Janusz Korczak, Król Maciuś Pierwszy

Maria Kownacka, Zofia Malicka, Dzieci z Leszczynowej Górki

Selma Lagerlöf, Cudowna podróż

Sat-Okh, Biały mustang

Joanna Olech, Dynastia Miziołków

F.E. Burnett, Mała księżniczka

Carlo Collodi, Pinokio

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Umiejętności:

- rozpoznawanie w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki) i określania ich funkcji w tekście;
- odróżnianie części mowy odmienne od nieodmiennych;
- rozpoznawanie bezosobowych form czasownika: form zakończonych na -no, -to, bezokoliczników;
- rozpoznawanie i tworzenie form czasownika (liczba, osoba, czas, rodzaj gramatyczny);
- odmiana rzeczownika i przymiotnika przez przypadki;
- rozpoznawanie i tworzenie form rzeczowników i przymiotników (liczba, rodzaj, przypadek);
- stosowanie poprawnych form gramatycznych wyrazów odmiennych;
- poprawne stopniowanie przymiotników i przysłówków;
- nazywanie części zdania i rozpoznawanie ich funkcji składniowej w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie; grupa podmiotu i grupa orzeczenia);
- rozpoznawanie i tworzenie typów wypowiedzeń: wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące ;
- rozpoznawanie i tworzenie typów wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone równoważniki zdań;
- przekształcanie konstrukcji składniowych - zdania w równoważniki zdań i odwrotnie;
- rozumienie i stosowanie synonimów;
- identyfikowanie nadawcy i odbiorcy wypowiedzi;
- rozumienie pojęć: głoska, litera, sylaba, alfabet;

- pisanie poprawne pod względem ortograficznym oraz stosowanie reguł pisowni (z podręcznika: ó, u, ch, h, rz, ż, pisownia z nie, zakończeń „i”, „ii”, „ji”)
- poprawne używanie znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

Umiejętności:

- znajomość zasad budowania akapitów;
- tworzenie spójnych wypowiedzi w następujących formach gatunkowych:
opis (postaci, przedmiotu), list, zaproszenie, pozdrowienia (kartka pocztowa), ogłoszenie, życzenia, e-mail;
- tworzenie planu odtwórczego tekstu;

SAMOKSZTAŁCENIE

Umiejętności:

- korzystanie ze słowników ogólnych języka polskiego, ortograficznych (książkowych i online).